

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 16C/37/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7620203083
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Baláž
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2023:7620203083.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Radoslav Baláž, v spore žalobkyne v 1. rade: Y. M., X.. XX.XX.XXXX, V. L. R. X. Y., R. XXXX/XX, žalobkyne v 2. rade: C. S.Č., X.. XX.XX.XXXX, V. L. R., R. XXX/XX, žalobcu v 3. rade: H. S., X.. XX.XX.XXXX, V. L. R., R. XXX/XX a žalobcu v 4. rade: E. S., X.. XX.XX.XXXX, V. L. R., X. XXXX/X, všetci právne zastúpení Advokátskou kanceláriou Hovan a Hospúdko, s.r.o., so sídlom Spišská Nová Ves, M. Gorkého 8, IČO: 47 233 419, proti žalovanému v 1. rade: J. V., X.. XX.XX.XXXX, V. L. F. XXX, právne zastúpenému: JUDr. Irena Sopková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábřeží 7529/E, IČO: 48 301 728, pracovisko Košice, Hlavná 25 a žalovanému v 2. rade: O., o náhradu nemajetkovej ujmy s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 15.000,- EUR do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a to tým spôsobom, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 17.500,- EUR do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a to tým spôsobom, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 3. rade sumu 7.500,- EUR do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a to tým spôsobom, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

IV. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 4. rade sumu 7.500,- EUR do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a to tým spôsobom, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

V. Súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietá.

VI. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu trov konania v plnom rozsahu a to tým spôsobom, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, pričom o výške tejto náhrady bude rozhodnuté Okresným súdom Spišská Nová Ves samostatným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku.

VII. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 2. rade náhradu trov konania v plnom rozsahu a to tým spôsobom, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, pričom o výške tejto náhrady bude rozhodnuté Okresným súdom Spišská Nová Ves samostatným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku.

VIII. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 3. rade náhradu trov konania v plnom rozsahu a to tým spôsobom, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu

tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, pričom o výške tejto náhrady bude rozhodnuté Okresným súdom Spišská Nová Ves samostatným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku.

IX. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 4. rade náhradu trov konania v plnom rozsahu a to tým spôsobom, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, pričom o výške tejto náhrady bude rozhodnuté Okresným súdom Spišská Nová Ves samostatným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia podali na tunajšom súde dňa 22.06.2020 žalobu, ktorou žiadali, aby súd zviazal žalovaných spoločne a nerozdielne povinnosťou zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 60.000,--EUR, žalobkyni v 2. rade sumu 60.000,--EUR, žalobcovi v 3. rade sumu 15.000,--EUR a žalobcovi v 4. rade sumu 15.000,--EUR, vo vzťahu ku všetkým týmto žalobcom titulom nemajetkovej ujmy, ako aj priznať žalobcom voči žalovaným nárok na náhradu trov konania.

2. Uvedenú žalobu odôvodnili tým, že pôvodne Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. XT/XX/XXXX zo dňa 17.12.2019 súd rozhodol, že žalovaný v 1. rade je vinný, že dňa XX.XX.XXXX, v čase okolo XX.XX hod., po ceste 11/533, v smere jazdy od mesta Levoča na obec Harichovce, okres Levoča, viedol nákladné motorové vozidlo továrenskej značky M. L., evidenčného čísla Z. XXXAZ, kde v kilometri 56,58, pri odbočovaní vľavo na miesto ležiace mimo cestu, nedal prednosť vjazde a vošiel do jazdného pruhu protiidúcemu motocyklu továrenskej značky L. O. XXX R., evidenčného čísla R. XXXAF, ktoré viedol V. S. (ďalej len ako „Nebohý“ - poznámka súdu) , v dôsledku čoho došlo k zrážke pravej prednej časti vozidla s predným kolesom motocykla, pri ktorej Nebohý -poškodený spadol na kapotu a čelné sklo vozidla a následne na vozovku, pričom utrpel krvné podliatiny, kožné odreniny, povrchové rezné rany na tele, priečne zlomeniny kostí oboch horných a pravej dolnej končatiny, výrazné prekrvácanie mäkkých pokrývok lebečných v temenej oblasti obojstranne, povlak krvi pod tvrdou plenou mozgu, zakrvácanie medzi mäkké pleny mozgu a mozočku, povlak krvi v komorách mozgu, natrhnutie väzivového spojenia, pomliaždenie stredného a dolného laloka pravých a dolného laloka ľavých pľúc, krvné výrony pod popľúcnicou pľúc, roztrhnutie pravej obličkovej tepny, masívne zakrvácanie pravého zapobrušnicového priestoru, roztrhnutie koreňa okružia tenkého čreva, roztrhnutie až rozdrvenie pravého laloka pečene, natrhnutie dolnej dutej žily, zakrvácanie brušnej dutiny, nedokrvenie vnútorných orgánov a opuch mozgu ťažkého stupňa s mozočkovým kuželom, kde pomliaždenie pľúc, roztrhnutie pečene, pravej obličky, pravej obličkovej tepny, okružia tenkého čreva a dolnej dutej žily boli zranenia smrteľné, pre všeobecnú povahu, ktoré viedli k smrti Nebohého - poškodeného dňa XX.XX.XXXX v čase o XX,XX hod., čím takto žalovaný konal v rozpore s ust. § 19 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania- porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona- zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2. písm. a/ Trestného zákona s použitím § 138 písm. h./ Trestného zákona za čo mu súd uložil podľa § 149 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 36 písm. j/ Tr. zákona, § 38 ods. 2,3 Tr. zákona trest odňatia slobody v trvaní 2 (dvoch) rokov nepodmienečne, na výkon ktorého žalovaného podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, a zároveň mu podľa § 61 ods. 1,2 Tr. zákona uložil trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel v trvaní 42 (štyridsaťdva) mesiacov, podľa § 287 ods. 1 Tr. poriadku žalovaného zviazal zaplatiť žalobcovi v 3. rade ako poškodenému škodu vo výške 4.600,- EUR a podľa § 288 ods. 2 Tr. poriadku súd žalobcu v 3. rade ako poškodeného odkázal so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces. Voči predmetnému rozsudku sa žalovaný odvolal, a tak uvedený rozsudok v čase spísania žaloby nebol právoplatný. Žalovaný tak spôsobil smrť nebohého tým, že konal v rozpore s ust. § 19 ods.4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Žalovaný mal v čase usmrtenia nebohého riadne a platne uzatvorené zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel so žalovaným v 2. rade. Pasívna legitímácia žalovaného v 2. rade vyplýva z § 4 ods. 1 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a poukazom na rozsudok Súdneho dvora vo veci Haasová C-22/12, rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017 (bod 28). Žalobcovia v 1. až 4. rade sa domáhajú ochrany každý svojej osobnosti,

do ktorej práv sa zasiahlo v zmysle § 11 až 13 Občianskeho zákonníka a to pre porušenie práva na súkromný život, rodinnú sféru a citový život. Neuplatňujú postmortálnu ochranu zomrelého v zmysle ustanovenia § 15 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa v 1. rade bola snúbenicou nebohého, s ktorým tvorili partnerský zväzok od jej 15-tich rokov, plánovali spoločnú budúcnosť, plánovali svadbu, ktorá sa mala uskutočniť XX.XX.XXXX. Prípravy na svadbu boli dávno predtým plánované a uskutočňované, mali objednanú sálu, mali dohodnutý termín na kostol, kapelu, fotografa. Žalobkyňa v 1. rade plánovala spoločné bývanie s nebohým a chcela s ním prežiť celý život. Smrť snúbenca - nebohého ju zasiahla bolestne a nenávratne. Skrz utrpený šok a traumy sa z uvedených udalostí k dnešnému dňu nevie spamätať a jej život sa nevrátil do starých koľají a už sa ani nevráti. Oporu v ťažkých časoch jej poskytuje jej rodina, matka nebohého a jeho súrodenci. Žalobkyňa v 1. rade do domu, ktorý mali s nebohým postavený sa nevedela vrátiť, nevedela sa vyrovnáť so spomienkami, ktoré zažívala pri pohľade na všetko okolo nej. Spoločnú nehnuteľnosť opustila a presťahovala sa do bytu, ktorý je v blízkosti jej starej mamy. Predmetný byt spoločne kúpili rodičia žalobkyne v 1. rade a žalobcovia v 2. až 4. rade. Psychický šok, ktorý žalobkyňa v 1. rade utrpela sa s ňou niesol veľmi dlho. Blízki sa striedali, aby boli v noci so žalobkyňou, v časoch keď celé noci nespala. Žalobkyňa v 1. rade s nebohým mali plány na manželský, rodinný život a aj pracovný život. Otec žalobkyne v 1. rade a nebohý boli spoločníkmi v spoločnosti C. C. R..K..S... Žalobkyňa v 1. rade mala nastúpiť na miesto svojho otca v uvedenej spoločnosti po absolvovaní inštruktorskej skúšky na inštruktora autoškoly, a tak si mali zabezpečiť aj finančné zabezpečenie. K uvedenému však nedošlo. Žalobkyňa v 2. rade bola matkou nebohého, ku ktorému mala vytvorené silné materinské puto, bol jej tretím najmladším synom, ktorý s ňou býval najdlhšie v spoločnej domácnosti. Vo všeobecnosti strata syna pre matku je najväčším žiaľom a smútkom aký ju môže stretnúť, o to viac, ak šlo o najmladšieho syna- miláčika. Žalobkyňa v 2. rade sa tešila na nastávajúcu svadbu, ktorú plánovali. Nebohý ako najmladší z detí, mal rodičov doopatrovať. Žalobkyňa v 2. rade sa dodnes so stratou nebohého syna nevyrovnala a ani nevyrovná. Utrpela ťažkú psychickú ujmu, ktorú jej spôsobila náhla a nečakaná smrť jej syna, ktorý bol mladý, plný života a plánov do budúcnosti. S matkou mal vytvorené silné citové puto. Šok zo smrti bol o to väčší, že namiesto svadby vystrojili pohreb. Žalobca v 3. rade bol bratom nebohého. S bratom mali vytvorený veľmi dobrý súrodenecký vzťah. Vzťahy v rodine boli nadštandardné, neporovnateľné s inými bežným súrodeneckými vzťahmi. Nebohý a žalobca v 3. rade boli nielen súrodenci, priatelia ale aj obchodní partneri. Spolu žili od malička a vzájomné dobré vzťahy mali aj v dospelosti. Vzájomne sa pravidelne navštevovali. Nebohý vykonával v jeho spoločnosti U. M., R..K..S.. R. R. F. X, XXX XX R.Á. X. Y. vedúceho prevádzky v R.. Po tragickej udalosti strata nebohého brata žalobcu v 3. rade ovplyvnila najmä po osobnej stránke ale aj po pracovnej stránke, kedy bol tento smrťou nebohého paralizovaný ako po oboch uvedených stránkach. Žalobca v 3. rade mal s nebohým vybudované nadštandardne dobré väzby ako rodinné, tak aj pracovné, a jeho smrťou došlo k pretrhnutiu týchto väzieb. Zároveň deti žalobcu v 3. rade stratili svojho obľúbeného strýka. Žalobca v rade 4. rade bol taktiež bratom nebohého, a navzájom boli aj najlepšimi priateľmi. Od malička spolu vyrastali, trávili spoločné dovolenky a prežívali spolu všetky radosti a strasti života. Smrť brata ho zasiahla hlboko a trvalo. Udalosť, ktorá spôsobila smrť nebohého do života žalobcov zasiahla náhle a spôsobila drastickú a nenávratnú stratu. Život milovanej osoby nebohého im už nič nevráti a túto stranu obzvlášť bolestne prežíva matka a snúbenica. Žiaľ nad stratou sa znásobuje hlavne počas sviatkov, či už vianočných alebo iných. Strata nebohého ako syna, snúbenca a brata je nereparovateľná. Žalobcovia ďalej poukazujú na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 137/2008 uviedli, že ak dôjde k zásahu do súkromia, nie je procesnou povinnosťou preukazovať, že zásah pôsobil difamačne a znížil vážnosť a dôstojnosť osoby v spoločnosti. Je však nepochybné, že zásahom žalovaného došlo k neodstrániteľným následkom a zásahom do súkromia a práva na rodinný život, ktoré je nezvratné a nereparovateľné. Následky, ktoré žalovaný spôsobil svojim zásahom do práva žalobcov v 1. až 4. rade nie je možné napraviť, ale je možné len ich zmierniť. Zároveň citovali z odôvodnenia Rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17C0135/2018 zo dňa 27.02.2019.

3. Žalovaný v 2. rade vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 27.05.2022 namietal, že nárok žalobcov nie je preukázaný a je len v rovine tvrdenia. Rozhodovanie o nemajetkovej ujme je zložitejšia problematika, aby sa o nej dalo rozhodnúť len na základe tvrdenia žalobcov o nenahraditeľnej strate blízkej osoby a veľmi intenzívnom vzťahu. Musia v tomto konaní preukázať jednak dôvodnosť svojho nároku, t.j. dôvodnosť existencie vzniku nemajetkovej ujmy, ale tiež aj dôvodnosť výšky nároku. Vytýkal, že zo žaloby nemožno vyčítať, aké konkrétne okolnosti a súvislosti majú odôvodniť priznanie jednotlivých žalovaných súm práve v nimi uplatnenej výške. Súd má prihliadať na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Vodiacími parametrami proporcionálne spravodlivého zadostučinenia je atribút primeranosti, ktorý je dôležitým

kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie. Na druhej strane musí byť zachovaný aj princíp proporcionality, aby suma peňažnej satisfakcie nebola prostriedkom obohacovania sa. Všetky uvedené kritériá súd pri určovaní rozsahu nemajetkovej ujmy zohľadní. Poukázal na to, že k okolnostiam neoprávneného zásahu viedlo konanie vodiča, ktoré ak by naplnilo skutkovú podstatu, tak nedbanlivostného trestného činu. Zo žaloby je zrejme, že nie sú koncipované konkrétne dôvody, ktoré by bližšie obsahovo zmysluplne nárok čo do jeho výšky ozrejmili. Žalobcami uplatnené jednotlivé sumy sú neprímerané. Poukázal na to, že právna úprava práva na ochranu osobnosti ako aj nárokov z ich porušenia podľa Občianskeho zákonníka je strohá, a že Ministerstvo spravodlivosti SR dalo isté vodiace východisko pre doplnenie konštrukcie zodpovednosti za stratu ľudského života v nemajetkovej sfére pozostalých. Použiteľnosť tohto východiska je však iba pri interpretácii pojmu primeranej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy podľa Občianskeho zákonníka. Konceptia MS SR v r. 2019 ukotvila priznanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v závislosti od stupňa blízkosti k zomrelému, pričom vzhľadom k užším väzbám k zomrelému a s nimi spätou vyššou mierou intenzity zásahu smrti do osobnej sféry citovo bližších osôb v porovnaní s citovo vzdialenejšími osobami preferuje a zvyhodňuje najbližšiu rodinu zomrelého. Výška relutárnej náhrady bola stanovená ako päťnásobok a v prípade najbližšej rodiny dvadsaťnásobok minimálnej mzdy platnej ku dňu smrti zomrelého. Žalobkyňami v 1. rade a v 2. rade uplatnené nároky po 60.000,-- EUR sú na úrovni 125- násobku minimálnej mzdy r. 2018 (rok, v ktorom došlo k smrti v dôsledku dopravnej nehody, minimálna mzda r. 2018 vo výške 480,-- EUR) resp. 59- násobku priemernej nominálnej mzdy (1.013 ,-- EUR) v hospodárstve SR za r. 2018. Žalobcami v 3. rade a v 4. rade uplatnené nároky po 15.000 ,-- EUR sú na úrovni 31- násobku minimálnej mzdy r. 2018 (rok, v ktorom došlo k smrti v dôsledku dopravnej nehody, minimálna mzda r. 2018 vo výške 480 ,-- EUR) resp. takmer 14,8- násobku priemernej nominálnej mzdy (1.013 ,-- EUR) v hospodárstve SR za r. 2018. Napokon poukázal na to, že navrhol žalobkyňi v 1. rade vyplatiť sumu 15.000,-- EUR, čo je na úrovni 31- násobku minimálnej mzdy r. 2018 (rok, v ktorom došlo k smrti v dôsledku dopravnej nehody, minimálna mzda r. 2018 vo výške 480 ,-- EUR), resp. takmer 14,8- násobku priemernej nominálnej mzdy (1.013 ,-- EUR) v hospodárstve SR za r. 2018, žalobkyňi v 2. rade sumu 17.500 ,-- EUR, čo je na úrovni 36,4- násobku minimálnej mzdy r. 2018 (rok, v ktorom došlo k smrti v dôsledku dopravnej nehody, minimálna mzda r. 2018 vo výške 480 ,-- EUR) resp. 17,2- násobku priemernej nominálnej mzdy (1.013 ,-- EUR) v hospodárstve SR za r. 2018, a žalobcom v 3. rade a v 4. rade sumy po 7.500 ,-- EUR, čo je na úrovni 15,6- násobku minimálnej mzdy r. 2018 (rok, v ktorom došlo k smrti v dôsledku dopravnej nehody, minimálna mzda r. 2018 vo výške 480 ,-- EUR) resp. 7,4- násobku priemernej nominálnej mzdy (1.013 ,-- EUR) v hospodárstve SR za r. 2018.

4. Žalobcovia v písomnej replike zo dňa 28.06.2022 k vyjadreniu žalovaného v 2. rade uviedli, že ponúknutá suma náhrady nemajetkovej ujmy sa javí vzhľadom na okolnosti zásahu do osobnostných práv, a rozsah týchto zásahov neprímerane nízka. Opätovne zdôraznili, že smrťou nebohého sa zmenil výrazným spôsobom život žalobcov. Opätovne poukázali na to, že žalobkyňa v 1. rade finišovala s prípravou svadby, mentálne bola celým svojím organizmom prispôsobená na manželské spolužitie a budúce materské povinnosti, pričom od tohto spolužitia odvíjala aj aktivity svojho budúceho manžela, keď nebohý spolu s jej otcom založili v roku 2017 spoločnosť, ktorá mala rozvíjať podnikateľské aktivity jej otca, a to autoškolu. Nebohý sa chystal na skúšky, ktoré by ho oprávňovali vykonávať inštruktorskú činnosť. Aj štyri roky po smrti nebohého je bez partnera, je bezdetná, jej povaha sa výrazne zmenila, stala sa uzavretou, obklopuje sa iba svojou rodinou, a požaduje od nich prítomnosť a pomoc. Rodinný dom, v ktorom mala žiť s nebohým opustila. V prípade žalobkyne v 2. rade smrť nebohého ako jej syna zasiahla do jej života taktiež radikálne. Nebohý bol najmladší z jej detí. Od nebohého ako najmladšieho syna sa očakávalo, že uvedenej žalobkyňi ako svojej matke bude vždy nablízku a bude najvitálnejší aj v čase jej staroby. Tento vzťah bol o to vypuklejší, že žalobkyňa v 2. rade pochovala svojho manžela v roku 2016 a o dva roky na to zomiera nebohý ako jej najmladší syn. Od jeho smrti trpí nespavosťou a jej zdravotný stav sa rapídne zhoršil. Od smrti nebohého syna prekonala dve mozgové príhody - jednu 26.04.2022 a druhú následne 05.06.2022. Je zároveň astmatikom a od smrti syna sa jej astma rapídne zhoršila. Trpí aj ďalšími chronickými chorobami, ktorých priebeh sa po smrti syna zhoršil. Do smrti svojho syna bola aktívnou dôchodkyňou, pretože ešte ako dôchodkyňa si privyrábala v zdravotníckom zariadení a bola aktívnou poslankyňou obecného zastupiteľstva v Smižanoch a aktívnou členkou regionálnej organizácie F.. Po smrti svojho syna zanechala všetky svoje funkcie a opustila zamestnanie. Zo spoločenskej aktívnej osoby sa u žalobkyne v 2. rade stáva človek, ktorý sa utieka do samoty a nevyhľadáva kontakt s ľuďmi. V súčasnosti sa u žalobkyne v 2. rade potvrdila diagnóza Parkinsonovej choroby a podozrenie na Alzheimerovu chorobu, pričom smrťou nebohého - syna ako matka prichádza o možného spoločníka a opatrovníka v starobe. Pokiaľ ide o žalobcov v 3. a 4. rade

nebohý im pomáhal v ich pracovných a podnikateľských aktivitách. Po jeho smrti museli prehodnotiť svoje podnikateľské aktivity a chýbajúci brat (nebohý) spôsobil aj to, že spoločnosť U. M., R..K..S., sa vzdala svojej ďalšej prevádzky, a celú aktivitu sústredila iba do jednej kamennej predajne. Na záver zdôraznili, že v prípade žalobcov vždy išlo o rodinu súdržnú, ktorá držala a dodnes drží pokope, sú na seba na dnešné pomery nadštandardne naviazaní a previazaní, a aj keď to už dnes nie je zvykom, žijú všetci v jednej obci.

5. Žalovaný v 2. rade vo svojej písomnej duplike zo dňa 27.07.2022 zopakoval obsah svojho vyjadrenia k žalobe pokiaľ ide o koncepciu MS SR z r. 2019 o priznaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v závislosti od stupňa blízkosti k zomrelému, ako aj nimi navrhnuté sumy na výplatu žalobcom. Následne poukazujúc na vzťah príčiny a následku a rozoberajúc ich vzťah uviedol, že nebolo preukázané, že by zhoršenie zdravotného stavu u žalobkyne v 2.rade resp. pridruženie ďalších diagnóz bolo v príčinnej súvislosti so smrťou nebohého syna, ktorú utrpel pri nehode. Fyziologicky ani nie je možné, aby astma či mozgové príhody v r. 2022 boli následkom žiaľu po smrti syna v r. 2018. Viaceré tvrdenia žalobkyne v 2. rade nie sú preukázané (ukončenie pracovného pomeru, poslanckej činnosti) a rovnako sú tendenčne pripisované smrti syna. Subjektívna výpoveď žalobkyne na preukázanie tvrdených skutočností nie je pritom postačujúca. V čase smrti nebohý nezdial so žalobkyňou v 2. rade ako matkou spoločnú domácnosť a bol plnoletý. Pokiaľ sa jedná o odkázanosť žalobkyne v 2. rade na opateru zomrelého syna, uvádzaná očakávanosť, že sa práve on ako najmladší postará o svoju matku v starobe je irelevantná, povinnosti majú všetky deti, pričom žalobcovia v 3. a 4. rade (r. 1974 a 1976) nemajú taký vek, ktorý by im v tom bránil, jeden z nich zrejme so žalobkyňou v 2. rade zdieľa spoločnú domácnosť. Pokiaľ ide o tvrdenia žalobcov v 3. a 4. rade, že títo po smrti brata museli prehodnotiť svoje podnikateľské aktivity a ich spoločnosť sa mala zdať ďalšej prevádzky k tomu žalovaný v 2. rade v predmetnej duplike uviedol, že len z časovej súvislosti, nemožno vyvodiť existenciu príčinnej súvislosti. Viaceré tvrdenia žalobcov v 3. a 4. rade sú tendenčné, nie sú preukázané a rovnako sú účelovo pripisované smrti brata a rovnako tak subjektívna výpoveď žalobcov na preukázanie tvrdených skutočností nie je pritom postačujúca. Zomrelý brat nebol spoločníkom, ale len zamestnancom danej spoločnosti. Ešte podstatnejšie je ale to, že reálne nič nebránilo v ponechaní prevádzky a prijatí zamestnanca na danú pozíciu, príčinná súvislosť teda absentuje.

6. Žalovaný v 1. rade vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 03.08.2022 nesúhlasil s uplatnením nárokov žalobcov. Poukázal na to, že zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy nie je kompenzovať fyzickú absenciu zomrelého, ale pokúsiť sa nahradiť pozostalým nemateriálnu ujmu, prejavujúcu sa v ich konkrétnych, subjektívnych pocitoch, avšak ani pri mimoriadne citlivom postupe, nie je možnosť voľnej úvahy súdu, pretože táto voľná úvaha súdu, musí rešpektovať princíp legitímneho očakávania, a to nie len na strane poškodených, ale aj na strane povinného subjektu. Uviedol, že súd musí zohľadniť jednak závažnosť ujmy, okolnosti, ktoré mali vplyv na vznik nemajetkovej ujmy, mieru zavinenia, rodinné väzby vo vzťahu k zomrelému, na trestnoprávny následok a okrem iného sa musí súd vysporiadať aj s hodnotením osoby žalovaného, ktorú hodnotil trestný súd. Pri hodnotení výšky náhrady je potrebné v každom prípade prihliadať na zákon č. 215/2006 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, kedy tento zákon je rámcom mnohých súdnych rozhodnutí, tak, ako na to poukazuje aj žalovaný v 2. rade pri rozhodovaní súdov o výške uplatneného nároku v obdobných veciach. V tejto súvislosti poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8To/84/2021 v predmetnej trestnej veci žalovaného vedenej pod sp.zn. XT/XX/XXXX, a na celkové hodnotenie osoby žalobcu v prvom rade (zrejme mal na mysli osoby žalovaného v 1. rade - poznámka súdu), ako aj okolnosti, za ktorých došlo k dopravnej nehode, uvedené v predmetnom rozsudku.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov, ako aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to predovšetkým s rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 1T/42/2019-621, rozsudkom Krajského súdu v Košiciach u sp.zn. 8To/84/2021-674 zo dňa 07.03.2022, lekáarskymi správami vedenými na žalobkyňu v 2. rade, a zistil tento skutkový stav veci :

8. Rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 1T/42/2019-621 zo dňa 05.10.2021 bol žalovaný uznaný za vinného z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2, písm. a) Tr. zákona s použitím § 138 písm. h) Tr. zákona, a to na tom skutkovom základe, že dňa XX. C. XXXX v čase okolo 18.38 hod. po ceste II/533 v smere jazdy od mesta Levoča na obec Harichovce, okres Levoča viedol nákladné motorové vozidlo továrenskej značky M. L., evidenčného čísla Z. XXXAZ, kde v kilometri 56,58 pri odbočovaní vľavo na miesto ležiace mimo cestu, nedal prednosť v jazde a vošiel do jazdného pruhu protiidúcemu

motocyklu továrenskej značky L. O. XXX R., evidenčného čísla R. XXXAF, ktoré viedol poškodený V. S. (ďalej len ako „poškodený“, príp. „nebohý“- poznámka súdu), v dôsledku čoho došlo k zrážke pravej prednej časti vozidla s predným kolesom motocykla, pri ktorej poškodený spadol na kapotu a čelné sklo vozidla a následne na vozovku, pričom utrpel podľa znaleckého posudku krvné podliatiny, kožné odreniny, povrchové rezné rany na tele, priečne zlomeniny kostí obidvoch horných a pravej dolnej končatiny, výrazné prekrvácanie mäkkých pokrývok lebečných v temennej oblasti obojstranne, povlak krvi pod tvrdou plenou mozgu, zakrvácanie medzi mäkké pleny mozgu a mozočku, povlak krvi v komorách mozgu, natrhnutie väzivového spojenia, pomliaždenie stredného a dolného laloka ľavých pľúc, pomliaždenie stredného a dolného laloka pravých a a dolného laloka ľavých pľúc, krvné výrony pod popľúcnicou pľúc, roztrhnutie pravej obličkovej tepny, masívne zakrvácanie pravého zapobrušnicového priestoru, roztrhnutie koreňa okružia tenkého čreva, roztrhnutie až rozdrvenie pravého laloka pečene, natrhnutie dolnej dutej žily, zakrvácanie brušnej dutiny, nedokrvnenie vnútorných orgánov a opuch mozgu ťažkého stupňa s mozočkovým kužeľom, kde pomliaždenie pľúc, roztrhnutie pečene, pravej obličky, pravej obličkovej tepny, okružia tenkého čreva a dolnej dutej žily sú poranenia smrteľné pre všeobecnú povahu, ktoré viedli k smrti poškodeného dňa XX.XX.XXXX v čase o XX.XX hod., čím takto konal v rozpore s ustanovením § 19 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Uvedený rozsudok sp.zn. 1T/42/2019-621 nadobudol právoplatnosť dňa 07.03.2022.

9. Z odôvodnenia uvedeného rozsudku poukazujúc na závery znaleckých posudkov vyhotovených v uvedenom trestnom konaní vyplynulo, že príčinou dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy žalovaného v 1. rade a to tá skutočnosť, že sa plne nevenoval vedeniu vozidla a dostatočne nesledoval situáciu v cestnej premávke, z čoho vyplynula jeho oneskorená reakcia na pohyb motocykla v protismernej časti vozovky a jeho následný kolízny spôsob odbočovania vľavo, pri ktorom z technického hľadiska nedal prednosť v jazde vodičovi protiidúceho motocykla, t.j. nebohému. Z oboch znaleckých posudkov je zrejmé, že poškodený, resp. nebohý porušil dopravné predpisy v tom, že išiel rýchlejšie ako bola povolená rýchlosť, avšak prekročenie rýchlosti jazdy poškodeným, resp. nebohým nebolo v príčinnom vzťahu so vznikom dopravnej nehody. Teda poškodený tým, že išiel rýchlejšie sa dopustil síce dopravného priestupku, ale nespôsobil týmto dopravnú nehodu a ani ju nespoluvinil. Táto skutočnosť opäť vyplýva zo znaleckého dokazovania, kde podľa záverov oboch znalcov žalovaný v 1. rade vytvoril poškodenému, resp. nebohému z technického hľadiska prekážku náhlu, teda takú, kedy vodič aj pri správnej technike jazdy, teda ak by sa pohyboval povolenou rýchlosťou 90 km/h, nemohol zastaviť do miesta zrážky. Žalovaný v 1. rade nedal prednosť v jazde poškodenému, resp. nebohému ako vo vzťahu k skutočnej rýchlosti jazdy ako aj k rýchlosti najvyššej dovolenej. Na to, aby motocyklista mohol zabrániť dopravnej nehode pri rýchlosti jazdy najvyššie dovolenou teda 90 km/h, by musela byť iná technika jazdy žalovaného v 1. rade, a teda by mohol zabrániť dopravnej nehode iba ak by žalovaný v 1. rade nezastavil v protismernej časti vozovky. Motocyklista (nebohý) idúc síce vyššou rýchlosťou ako dovolenou, ale vo svojom jazdnom pruhu, žiadnym spôsobom neobmedzoval ani neohrozoval vozidlo žalovaného v 1. rade, nevyvolal kolíznu situáciu, ale v dôsledku konania žalovaného v 1. rade na ceste bol nútený reagovať brzdením, pričom aj keď reagoval včas, nedokázal zabrániť dopravnej nehode, pretože žalovaný v 1. rade mu vytvoril na ceste prekážku náhlu, ktorej nemohol zabrániť ani pri jazde v najvyššie dovolenej rýchlosti. Teda nebezpečnú situáciu na ceste nevyvolal motocyklista (nebohý) svojou jazdou. Žalovaný v 1. rade tak konal v rozpore s § 19 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. podľa ktorého je vodič odbočujúci vľavo povinný dať prednosť v jazde protiidúcim motorovým i nemotorovým vozidlám.

10. S týmito skutkovými zisteniami a na nich postavenými závermi sa plne stotožnil aj Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd vo svojom rozsudku sp.zn. 8To/84/2021-674 zo dňa 07.03.2022, ako to vyplynulo z jeho odôvodnenia (str. 13 predmetného rozsudku, resp. čl. 51 súdneho spisu).

11. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že v dôsledku dopravnej nehody na mieste popísanom vo výroku rozsudku sp.zn. 1T/42/2019-621 utrpel nebohý zranenia nezlučiteľné so životom, v dôsledku ktorých zomrel dňa XX.XX.XXXX, kedy jeho úmrtie potvrdzuje aj jeho úmrtný list.

12. Žalobkyňa v 1. rade (snúbenica nebohého) v rámci účastníckej výpovede uviedla, že nebohý ju požiadal o ruku na dovolenke v marci 2018, pričom svadba bola naplánovaná na XX.XX.XXXX. V súvislosti s touto svadbou riešili sálu, koláče, fotografa, plánovali si rodinu.

13. Skutočnosť plánovania uvedenej svadby nebohého so žalobkyňou v 1. rade osvedčujú aj výpovede ostaných žalobcov, ako aj Rezervačná zmluva uzavretá dňa 26.06.2018 medzi spoločnosťou J. K. R..K..S., H. a žalobkyňou v 1. rade, podľa článku V. , jeho bodu V.1 sa táto svadba mala uskutočniť práve dňa XX.XX.XXXX pre cca 80 hostí , kedy uvedenou zmluvou bola pre túto udalosť rezervovaná sála.

14. Z vyjadrenia žalobkyne v 1. rade ďalej vyplynulo, že s nebohým sa zoznámili v máji 2012, kedy ona mala 16 rokov a nebohý mal 21 rokov, pričom boli spolu celý čas bez prerušenia až do smrti nebohého v roku 2018. Nebohý postavil rodinný dom, v ktorom začali prebývať od januára 2018. Pred tým každý z nich dovtedy žil u svojich rodičov. Spoločné obývanie predmetného rodinného domu nebohým a touto žalobkyňou potvrdzovala vo svojej výpovedi aj žalobkyňa v 2. rade (matka nebohého) , podľa ktorej nebohý so žalobkyňou v 1. rade v ňom bývali 6 mesiacov sami pred jeho smrťou, ale stravu im zabezpečovali ona s rodinou a tak sa aj stretávali v rodine. Nebohý syn prespával v rodinnom dome, avšak aktivity mali spoločné, konkrétne varilo sa, pralo sa, všetko sa pripravovalo na stavbu ich rodinného domu.

15. Žalobca v 3. rade k predmetnému rodinnému domu uvádzal, že vlastnil pozemok, ktorý prepísal na nebohého, na ktorom následne nebohý vystavil tento svoj rodinný dom. Keďže majú stavebnú spoločnosť podľa tvrdení žalobcu všetky prostriedky využili na tento rodinný dom, ktorý sa takto staval svojpomocne, a žalobca spoločne s druhým bratom - žalobcom v 4. rade sľúbili otcovi pomoc nebohému, a tak mu finančne s uvedeným bratom - žalobcom v 4.rade finančne pomáhali. Tiež sa vzdali v rámci dedičského konania po otcovi majetkových podielov s bratom v prospech tohto nebohého brata, aby takto splnili sľub, ktorý dali nebohému otcovi. Podľa žalobcu v 3. rade pri výstavbe tohto rodinného domu pomáhala aj žalobkyňa v 1. rade , kedy táto vykonávala také bežné činnosti ako napr. doniesla im jesť, pomáhala s upratovaním stavby, rovnako pomáhala aj pri vybavovaní administratívy tejto stavby.

16. Podľa vyjadrenia žalobkyne v 1. rade v tomto rodinnom dome mali s nebohým bývať aj po svadbe, kedy tento dom bol vystavený s dvoma detskými izbami a podľa vyjadrenia tejto žalobkyne s nebohým plánovali mať aj deti. V čase smrti nebohého žalobkyne ešte nebola tehotná. Žalobkyňa v uvedenom dome spoločne s nebohým prebývali až do jeho smrti, kedy ona následne na chvíľu sa vrátila k rodičom a od decembra 2018 žije sama v byte a postupne si vytvára podľa jej slov nový život. Nový vzťah toho času nemá, nakoľko podľa jej slov pre ňu nie je to ľahké sa zaradiť po takom niečom opätovne do života.

17. Podľa výpovede žalobkyne v 1. rade po uzavretí manželstva s nebohým spoločne plánovali pokračovať v prevádzkovaní autoškoly, popri práci nebohého bola založená firma, ale viac sa potom už nestihlo.

18. Z výpisu z Obchodného registra vedeného Okresným súdom Košice I vyplynulo, že nebohý bol od 06.10.2017 vedený ako spoločník a zároveň konateľ spoločnosti C. C., R..K..S., so sídlom v tom čase V. XXXX, XXX XX R. spoločne s osobou U. M.. Meno nebohého figurovalo v uvedenej spoločnosti na pozícii spoločníka a konateľa podľa tohto výpisu až do XX.XX.XXXX, a následne odo dňa XX.XX.XXXX je popri osobe U. M. vedená ako spoločníčka a konateľka uvedenej spoločnosti žalobkyňa v 1. rade.

19. Podľa vyjadrení žalobkyne v 1. rade naďalej sa stretáva s rodinnými príslušníkmi a to ako so žalobcom v 3.rade, rovnako, tak aj so žalobcom v 4. rade (bratmi nebohého), a v neposlednom rade aj so žalobkyňou v 2. rade (matkou nebohého), pričom všetci si navzájom pomáhali, a sú si oporou. Uvedené tvrdenia potvrdil vo svojej výpovedi aj žalobca v 3. rade , ktorý uviedol, že naďalej ako rodina držia všetci spolu, dokonca aj so žalobkyňou v 1. rade (snúbenicou nebohého) sa stretávajú, čo sa podľa jeho názoru v dnešnej dobe len tak nevidí. Uviedol, že potom, čo žalobkyne v 1.rade jej rodičia zakúpili byt, rodina žalobcu jej pomohli s celou jeho prerábkou bez nároku na finančnú odmenu. Na druhej strane samotná žalobkyňa v 1. rade vždy keď tomuto žalobcovi treba niečo vo firme pomôcť, tak mu nahradila nebohého brata, aj v rodine mu pomáha, keď potrebuje pomôcť s deťmi.

20. Pokiaľ ide o zdravotný stav žalobkyne v 1. rade po smrti nebohého , táto podľa jej výpovede vyhľadala psychologickú pomoc, kedy v roku 2020 navštívila psychologičku Š., u ktorej mala 5-6 sedení, ale podľa tvrdení žalobkyne jej to nijako nepomohlo. Bolo jej odporúčané zaradiť sa do bežného života, čo jej vôbec nepomáhalo. Tiež sa rozprávali s ňou o tom čo sa stalo, ale to podľa žalobkyne jej ešte viacej

zhoršovalo jej stav. Žalobkyňa nevedela uviesť, aká diagnóza jej bola touto psychologičkou stanovená. Podľa jej vyjadrení jej neboli odporúčané žiadne lieky.

21. Žalobkyňa v 1. rade tiež uvádzala, že navštevovala aj neurologičku, H.. F. M., ktorá jej robila hypnózu, aby ľahšie zaspávala, a keďže tiež mala nejaké neurologické problémy, táto odborníčka jej pomáhala aj s nimi, pričom tieto problémy mala podľa žalobkyne spôsobené zo stresu.

22. Napokon žalobkyňa v 1. rade tiež uvádzala, že od smrti nebohého jej tiež diagnostikovali tetaniu, teda trasenie, pričom z toho tiež má stavy úzkosti.

23. Uvedená žalobkyňa k týmto svojim vyjadreniam súdu nepredložila žiadne lekárske správy, či iné doklady osvedčujúce tieto jej tvrdenia.

24. Žalobkyňa v 2. rade (matka nebohého) v rámci účastníckej výpovede poukázala na to, že zhruba rok a pol pred smrťou nebohého pochovali otca (manžela žalobkyne), ktorý v tom čase bol ležiaci. V tom čase jej bol nebohý syn oporou, keďže pred smrťou otca vstával spoločne s ňou deň a noc k otcovi.

25. Podľa žalobkyne v 2. rade nebohý (syn) bol citlivý, ústupčivý, pracovitý, od svojich 12. rokov pracoval, pomáhal otcovi. Uvádzala, že milovala všetkých synov rovnako, avšak k nebohému mala bližší vzťah, keďže sa chystala svadba a bol to zhruba rok a pol po smrti jej manžela, a tak uvedená svadba a jej prípravy boli skutočnosťami, ktoré ju začali opätovne nabíjať do života.

26. Podľa výpovede žalobkyne v 2. rade táto po smrti nebohého syna sa presťahovala z rodinného domu do dva a pol izbového bytu v penzióne, ktorý majú v záhrade ich rodinného domu, a po následnej rekonštrukcii sa do rodičovského rodinného domu nasťahoval jej syn H. - žalobca v 3.rade. Keďže ale podľa jej tvrdení nemala pokoj, následne sa neskôr sťahovala do bytu k druhému synovi E., ktorého je on vlastníkom a ktorý v ňom nebýval, nakoľko tento sa zase nasťahoval do rodinného domu, ktorý predtým obýval nebohý syn, aby tam nedochádzalo k poškodzovaniu tohto domu. Po prezimovaní sa však opätovne vrátila späť do bytu v spomínanom penzióne, v ktorom prebýva aj doteraz.

27. Žalobkyňa v 2. rade poukázala na to, že v rámci prebiehajúceho trestného konania žalovaného v 1. rade, tým že tento v predmetnej trestnej veci nevypovedal ani do 03.12., mala srdcovú príhodu- infarkt, ktorý jej popísali ako syndróm „prasknutého srdca“. Následne v máji po tom, čo bolo vydané rozhodnutie krajského súdu opätovne skolabovala po celom psychickom vypätí, a následne po troch týždňoch kedy cestovali do Levoče a v mieste nehody chcela zapáliť sviečku, opätovne mala príhodu a následne pri vyšetreniach na magnetickej rezonancii, bolo konštatované, že prekonala mozgovú príhodu. Podľa vyjadrenia žalobkyne v 2. rade tak prekonala infarkt a dve mozgové príhody.

28. Podľa výpovede uvedenej žalobkyne táto je aj naďalej v zdravotnej starostlivosti kardiológa, kvôli infarktu, a tiež neurológa, kedy v súvislosti s neurológiou ukončila špeciálnu liečbu, ale naďalej je v sledovaní. Uvádzala, že obaja lekári tvrdia jednoznačne, že je to následkom psychického stresu, ktorý utrpela v súvislosti so smrťou syna, opätovne poukázala na ňou uvádzanú diagnózu “zlomeného srdca”.

29. Podľa správ Kardiologickej ambulancie H.. E. L. z 30.03.2021, resp. 17.01.2022 žalobkyňa v 2. rade je diagnostikovaná koronárna choroba srdca dlhodobou bez stenokardií a konštatované sú 2 cievne postihnutia.

30. Podľa správy Neurologickej neštatnej ambulancie H.. Y. P., neurológa, z 10.06.2022 žalobkyňa v 2. rade je diagnostikovaný veriginóznny syndróm vľavo ako stav po prekonaní ischemickej CMP. Podľa anamnézy v uvedenej správe mala táto žalobkyňa pred dvoma mesiacmi náhle spadnúť v predsieni doma, vedomie nestratila, odvtedy máva závraty. Dlhšiu dobu sa jej trasie ľavá ruka. Podľa MR mozgu sa u nej konštatuje záver: Ischemická lakuna chronického štádia v ľavej hemisfére cerebella. Uvedené potvrdzuje aj správa odborného zariadenia H. J., R..K..S., J. z 06.06.2022, v ktorom žalobkyňa uvedené MR vyšetrenie uvedeného dňa absolvovala.

31. Pokiaľ ide o psychický stav žalobkyne v 2. rade, podľa jej tvrdení je silná osobnosť a snaží sa nájsť si spôsob ďalšieho života, chodí do kostola, cintorín, má deti- vnúčatá a synovia v domácnosti sú jej najbližší. Psychológa, alebo psychiatria za účelom pomoci nevyhľadala, nakoľko má rodinných

priateľov, z ktorých je jedna psychologička, a má aj osobného priateľa psychiatra H.. P., pričom títo ju navštevujú, takže je pre ňu relax byť s tými osobami, a títo jej vedia poskytnúť povzbudivé slová. Najväčšou vzpruhou sú však pre ňu vnúčatá.

32. Žalobkyňa v 2. rade (matka nebohého) v rámci účastníckej výpovede uvádzala, že 45 rokov pracovala ako poslankyňa obecného zastupiteľstva, následne po tejto nehode prestala, nebola schopná stýkať sa s ľuďmi, zároveň tým dňom, kedy zahynul jej nebohý syn svoj pracovný pomer v 65. rokoch ukončila. Tiež pracovala od r. 1991 v obecnej rade obce až do momentu rok pred smrťou manžela, ktorý zomrel v r.2016, kedy prestala vykonávať verejné funkcie, ale naďalej zostala vo funkcii odborného poradcu pre sociálne veci, ktorú v obci vykonávala viac ako 40 rokov. Uviedla, že kým jej neb. manžel celý čas ležal rok doma, tak sa prípravy na verejné zasadnutia obce vykonávali u nich doma, u nich sa stretával aj klub poslancov, v ktorom pôsobila, avšak smrťou nebohého syna prestala s týmito aktivitami, aj keď pri posledných voľbách ešte bola účastná, ale už len ako kontrolór sčítavania hlasov. Následne smrťou nebohého syna nemohla tieto funkcie vykonávať, pretože otázky typu „ako sa máš“ jej už nerobili dobre, a podľa jej tvrdení bola citovo, psychicky vyprahnutá. V minulosti bola tiež aktívnou členkou strany (F.), avšak za posledné roky nie je už aktívnou členkou a to od momentu smrti syna, naďalej však je členkou strany, kedy si už len vypočuje správy.

33. Žalobca v 3. rade (starší brat nebohého) v rámci účastníckej výpovedi uviedol, že plánovú svadbu nebohého prijali s radosťou, keďže to bolo po smrti ich otca. Bola za tým tiež založená spoločná spoločnosť, kde nebohý bol jej spoločníkom a tiež konateľom. Bol tam aj zámer zakúpiť pozemok pre vybudovanie autocvičiska a tiež učebni, do dnešného dňa sa to však neporíšilo, lebo nikto nemal chuť to ďalej riešiť. Mali tiež rozpracovaný projekt v X. Z., avšak po smrti nebohého ho tento žalobca predal, lebo nemal pre neho žiaden význam. Uvádzal, že nebohý bol jeho „pravá ruka“, keďže mali dve prevádzky, pričom nebohý pracoval na jednej z nich a druhý brat na tej druhej, a samotný žalobca zabezpečoval stavebnú časť. Po smrti nebohého sa jedna z prevádzok uzatvorila, pretože išlo o rodinné podniky a nikdy nepracovali s cudzími mimo rodiny. Išlo o prevádzky O. Z., v ktorých nebohý fungoval a zároveň bol aj jedným z tichých spoločníkov v týchto prevádzkach.

34. Žalobca v 3. rade uvádzal, že aj keď poukazoval predovšetkým na pracovnú činnosť nebohého, ktorá ich spájala, ale práve v jej rámci spoločne s nebohým viedli život, sa zabávali, jednoducho ich bavila robota, ktorú vykonával otec, brat, tento žalobca ako aj nebohý, bolo pre nich spoločné potešenie niečo budovať, vytvárať, a pretrhnutie týchto väzieb zanechalo na každom z nich stopu. Tiež uvádzal, že sa takto s nebohým stretávali na dennej báze, spolu tiež prežívali každú dovolenku, každé prázdniny, oslavy, i to, že nebohý bol krstný jeho deťom. Na druhej strane samotný žalobca nebohého vychoval spolu s rodičmi, pomáhal mu s učením, písaním úloh, či s výberom školy, navštevoval tiež jeho rodičovské združenia, pri ktorých sa striedal spolu so starším bratom - žalobcom v 4. rade.

35. Žalobca v 3. rade napokon vypovedal, že po smrti nebohého začal veci riešiť radikálne bez emočných prejavov, a aj dodnes v sebe potláča akékoľvek city a je emocionálne vyhasnutý, ale nevie to inak bližšie popísať. Medzi takéto radikálne riešenia, ku ktorým pristúpil uviedol aj jeho rozvod, ktorý sa uskutočnil pred rokom, a vo vzťahu ku ktorému uviedol, že jednoducho nechcel už znášať prejavy svojej manželky, jej psychické traumy, kedy podľa jeho tvrdení aj táto istým spôsobom trpela smrťou nebohého, keďže v čase jeho smrti to táto zle znášala, a následne to prestalo v ich rodine fungovať. Napokon uvádzal, že po smrti nebohého pomoc psychiatra, príp. psychológa nevyhľadal, nakoľko si myslí, že sa s tým musí vyrovnáť sám. Upol sa na svoju rodinu, brata, deti, blízkych, ako aj na rodinu žalobkyne v 1. rade. Tiež uviedol, že neberie žiadne lieky za týmto účelom, pretože si myslí, že to neprospieva rodinným vzťahom.

36. Žalobca v 4. rade (najstarší brat nebohého) uvádzal, že nebohý bol rodinný maznáčik a narodil sa v čase, kedy tento žalobca mal 18 rokov. On sa o tohto nebohého brata od malička staral, kúpil ho, prebaľoval. Spolu bývali asi 3 roky kým neodišiel na vojenskú službu, aj keď následne nežili v spoločnej domácnosti, považoval ho akoby za vlastného syna. Žalobca samotný v tom čase žil v byte, ktorý bol vzdialený od bydliska nebohého brata, ktorý v tom čase býval s rodičmi, 600-700 m, pričom tento žalobca v uvedenom období vlastne trávil všetok svoj voľný čas u rodičov spolu s nebohým, aj keď už mal svoju vlastnú rodinu. Následne už v rámci pracovnej činnosti všetko robievali s nebohým spolu. Poukázal na to, že v roku 2001 sa otvorila ďalšia prevádzka, pričom nebohý po zmaturovaní nastúpil do prevádzky, avšak následne po jeho smrti bola jedna z prevádzok uzavretá, nakoľko žalobca už nestíhal na nej pracovať, ani už nechcel vykonávať, a ponechal si len tú prevádzku, kde spolu strávili viac času.

37. Žalobca v 4. rade poukázal na to, že v r.2004 pochoval svojho prvého syna, ktorý zomrel ako jednomesačný, na to otca, a napokon aj samotný žalobca ochorel na M. M., a po smrti nebohého (brata), ktorého považoval za svojho ďalšieho syna, už nemal chuť ďalej to prevádzkovať. Tieto rodinné tragédie ho naučili obrniť sa, získať hrošiu kožu, a nejakým spôsobom sa s tým vysporiadať. Vôbec neuvažuje nad pomocou psychológa, či psychiatra, a ani žiadneho z nich nenavštevoval, akurát pravidelne raz do mesiaca navštevuje svojho ošetrojúceho lekára, a to v súvislosti s jeho Cronovou chorobou, kedy jeho ošetrojúci lekár mu zvýšil príslušnú dávku.

38. Žalobca v 4. rade uvádzal, že celá rodina sa po smrti nebohého viacej zomkla, a aj keď sa so smrťou brata nevysporiadal, musí sa s tým naučiť žiť, keďže má 2 deti, o ktoré sa musí starať, má mamu, brata, držia naďalej spolu.

39. Podľa § 193 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihniteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

40. Podľa § 853 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka (ďalej len ako „Občiansky zákonník“), Občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

41. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

42. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

43. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

44. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

45. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

46. Podľa § 15 Občianskeho zákonníka, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jej rodičom.

47. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „zák.č. 381/2001 Z.z.“), náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi 20) a je povinný tento nárok preukázať.

48. Podľa § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

49. Právo na súkromie v rôznych poňatiach môže zahŕňať tak ochranu rodinného života, súkromie obydlia, listové tajomstvo, ako aj ochranu cti, povesť človeka, či ochranu pred neoprávneným

zhromažďovaním údajov o osobe. Rešpektovanie súkromného života musí tiež obsahovať do určitej miery právo zakladať a rozvíjať vzťahy s ostatnými ľuďmi. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách.

50. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou. (porovnaj Uznesenie NS SR sp.zn. 5Cdo 265/2009 zo dňa 17.02.2011.)

51. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka.

52. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, a to manžela a deti, a ak ich niet, o rodičov. (porovnaj Uznesenie NS SR sp.zn. 5Cdo 265/2009 zo dňa 17.02.2011.)

53. Na strane druhej najvyšším súdom formulované všeobecné kritéria vedú k tomu, že okruh oprávnených osôb možno rozšíriť a náhradu nemajetkovej ujmy priznať i v širšom bližšie nekonkretizovanom okruhu príbuzných osôb. (porovnaj Šorl, R: Náhrada nemajetkovej ujmy (bolestné za smútok) pozostalého príbuzného. Stav a východiská. 1.časť. In: Bulletin slovenskej advokácie, č. 9/2017).

54. V prejednávanej spore podľa súdu všetkým žalobcom svedčí aktívna vecná legitímácia, keďže každému z týchto žalobcov nepochybne svedčí existencia kvalifikovaného (príbuzenského) vzťahu s nebohým, keďže právo na súkromie a v rámci neho právo na rozvoj rodinných väzieb je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby v zmysle ust. § 11 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého: „Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy“.

55. V prípade žalobkyne v 2. rade, ako aj žalobcov v 3. a 4. rade je to nespochybniteľné, keďže ide o pokrvných príbuzných nebohého (matka a bratia nebohého). V prípade žalobkyne v 1. rade ide jednoznačne o osobu, s ktorou nebohý dlhodobo rozvíjal blízke citové vzťahy (tvorili pár takmer 10 rokov) a od januára 2018 , teda cca 8 mesiacov žili aj v spoločnej domácnosti, pričom status veľmi blízkej osoby nepochybne by bol v jej prípadne následne aj formálne potvrdený uzavretím manželstva, ku ktorému malo dôjsť dňa XX.XX.XXXX, a k uzavretiu ktorého nedošlo len v dôsledku usmrtienia nebohého pri dopravnej nehode, ktorú jednoznačne zavinil žalovaný v 1. rade. Je teda nespochybniteľné, že aj táto žalobkyňa prišla o možnosť naplno napĺňať svoje citové potreby stratou nebohého ako jej snúbenca a že utrpela citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty takejto jej blízkej osoby , ktorá ujma má charakter nemajetkovej ujmy a zakladá jej tak nárok na jej náhradu, ktorej sa dožaduje v tomto sporovom konaní.

56. Pasívna vecná legitímácia v danom prípade svedčí obom žalovaným. V prípade žalovaného v 1. rade preto, nakoľko tento sa dopustil protiprávneho konania , ktoré je toho času osvedčené už právoplatným rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 1T/42/2019-621 zo dňa 05.10.2021, ktorého následkom bolo to, že nebohý utrpel zranenia nezlučiteľné so životom, v dôsledku ktorých zomrel, čím zanikol rodinnoprávny vzťah medzi ním a žalobcami. Pasívna legitímácia žalovaného v 2. rade zase vyplýva z § 4 ods. 2 písm. a) v spojení s § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a nadväzne na to v spojení s platnou súdnou judikatúrou

vyšších súdnych autorít , a to predovšetkým s poukazom na rozsudok Súdneho dvora vo veci Haasová C-22/12, na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017 zverejnený pod číslom R 61/2018 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018, ktorý je aj súladný s právnym názorom vysloveným Ústavným súdom SR v jeho uznesení sp.zn. I.ÚS 474/2016 z 17.08.2016. Na označené rozhodnutia Súdneho dvora, ústavného súdu ako aj najvyššieho súdu nadviazali ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, a to sp. zn. 2 Cdo 33/2017, 2 Cdo 41/2018, 6 Cdo 143/2017, 6 Cdo 206/2017, 6 Cdo 80/2018, 8 Cdo 6/2018 a 8 Cdo 177/2018, 2 Cdo 235/2018 takže v súlade s judikátom najvyššieho súdu R 71/2018 definujúceho pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ je otázka pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 2. rade jednoznačne vyriešená.

57. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, ktorej sa žalobcovia domáhajú svojou žalobou, táto by mala vyjadrovať najmä náhradu za utrpené pocity frustrácie, šoku, stresu, smútku, straty zo spoločenstva s milovanou osobou, a podobne. K vzniku nemajetkovej ujmy na osobnosti fyzickej osoby môže dôjsť vzhľadom na odlišnú povahu jednotlivých hodnôt osobnosti tvoriacich ich fyzickú a morálnu jednotu rôznym spôsobom.

58. Aj k vzniku občianskoprávnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby však musia byť splnené zákonné predpoklady, pričom týmito predpokladmi sú: 1. existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu a ktorý spočíva v porušení alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, 2. musí ísť o zásah neoprávnený, teda musí ísť o porušenie právnej povinnosti resp. protiprávny úkon spočívajúci v konaní tretej osoby zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobcov a 3. musí byť daná príčinná súvislosť medzi oboma uvedenými predpokladmi, teda medzi ujmou a protiprávnym konaním. (porovnaj Števček, M., Dulák, Bajánková, J., A., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol, Občiansky zákonník I, § 1-450, Komentár, Praha : C.H.Beck, 2015 , str. 83, ale aj npr. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo 265/2009 zo dňa 17.02.2011).

59. Protiprávny úkon (čin) je konanie subjektu, ktoré je v rozpore s právom. Úkon je prejav fyzickej a psychickej stránky človeka navonok. Psychická stránka spočíva v prítomnosti vedomia a vôle konajúceho protiprávny úkon spôsobiť. Táto stránka má význam z hľadiska posúdenia zavinenia konajúceho a je tiež jedným z predpokladov zodpovednosti za škodu. Fyzická stránka predstavuje prejav vôle navonok alebo nedostatok takého prejavu. Môže ísť buď o aktívne konanie (culpa in committendo) alebo opomenutie (culpa in omittendo). Protiprávnosť konania sa vo vonkajšom svete môže prejaviť v aktívnom konaní (napr. poškodenie zdravia iného fyzickým útokom na jeho osobu) alebo v opomenutí konania, na ktoré je osoba povinná. Opomenutie môže privodiť zodpovednosť za škodu, ak ide o opomenutie takej povinnosti, keď škodca bol povinný konať.

60. Protiprávnosť úkonu spočíva v porušení právnej povinnosti, t.j. úkon je v rozpore s objektívnym právom. Porušením právnej povinnosti má zákon na mysli objektívne vzniknutý rozpor medzi tým, ako fyzická (právnická) osoba skutočne konala (prípadne opomenula konať) a tým, ako konať mala, aby splnila povinnosti jej uložené právnym predpisom alebo inou právnou normou. (porovnaj Fekete, I : Občiansky zákonník . 1. Veľký komentár , Bratislava : Eurokódex 2011, str. 1042).

61. Podľa § 193 CSP je súd viazaný rozhodnutím príslušného orgánu o tom, že bol spáchaný trestný čin a o tom, kto ich spáchal. Viazanosť sa vzťahuje iba na výrok, nie na odôvodnenie rozhodnutia. Z výroku o vine je potom nutné vychádzať ako z celku a brať do úvahy jeho právnu a skutkovú časť s tým, že rieši naplnenie skutkovej podstaty trestného činu konkrétnym konaním páchatela. Týmto okruhom otázok je teda súd viazaný v tom zmysle, že si o nich nemôže urobiť ani prejudiciálny záver.

62. Vzhľadom na uvedené je preto zrejmé, že súd v tomto konaní je viazaný rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 1T/42/2019-621 zo dňa 05.10.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8To/84/2021-674 zo dňa 07.03.2022, a na ich základe je teda viazaný tým, že žalovaný v 1. rade sa ako obžalovaný dopustil protiprávneho konania, a síce prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2, písm. a) Tr. zákona s použitím § 138 písm. h) Tr. zákona, a to na tom skutkovom základe , že dňa XX. C. XXXX v čase okolo 18.38 hod. po ceste II/533 v smere jazdy od mesta Levoča na obec Harichovce, okres Levoča viedol nákladné motorové vozidlo továrenskej značky M. L., evidenčného čísla Z. XXXAZ, kde v kilometri 56,58 pri odbočovaní vľavo na miesto ležiace mimo cestu, nedal

prednosť v jazde a vošiel do jazdného pruhu protiúdcemu motocyklu továrenskej značky L. O. XXX R., evidenčného čísla R. XXXAF, ktoré viedol poškodený nebohý, v dôsledku čoho došlo k zrážke pravej prednej časti vozidla s predným kolesom motocykla, pri ktorej poškodený spadol na kapotu a čelné sklo vozidla a následne na vozovku, pričom utrpel podľa znaleckého posudku krvné podliatiny, kožné odreniny, povrchové rezné rany na tele, priečne zlomeniny kostí obidvoch horných a pravej dolnej končatiny, výrazné prekrvácanie mäkkých pokrývok lebečných v temennej oblasti obojstranne, povlak krvi pod tvrdou plenou mozgu, zakrvácanie medzi mäkké pleny mozgu a mozočku, povlak krvi v komorách mozgu, natrhnutie väzivového spojenia, pomliaždenie stredného a dolného laloka ľavých pľúc, pomliaždenie stredného a dolného laloka pravých a a dolného laloka ľavých pľúc, krvné výrony pod popľúcnicou pľúc, roztrhnutie pravej obličkovej tepny, masívne zakrvácanie pravého zapobrušnicového priestoru, roztrhnutie koreňa okružia tenkého čreva, roztrhnutie až rozdrvenie pravého laloka pečene, natrhnutie dolnej dutej žily, zakrvácanie brušnej dutiny, nedokrvenie vnútorných orgánov a opuch mozgu ťažkého stupňa s mozočkovým kužeľom, kde pomliaždenie pľúc, roztrhnutie pečene, pravej obličky, pravej obličkovej tepny, okružia tenkého čreva a dolnej dutej žily sú poranenia smrteľné pre všeobecnú povahu, ktoré viedli k smrti poškodeného dňa XX.X.XXXX v čase o XX.XX hod., čím takto konal v rozpore s ustanovením § 19 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

63. Skúmanie tohto protiprávneho konania žalovaného zo strany súdu v tomto prebiehajúcim sporovom konaní nebolo možné a jeho prípadne posúdenie inak než to učinil trestný súd ani neprichádza v úvahu. Je teda možné konštatovať, že prvý predpoklad zodpovednosti za škodu (nemajetkovú ujmu) a síce protiprávne konanie žalovaného v 1. rade v tomto konaní bol preukázaný.

64. Ďalším zo zákonných predpokladov vzniku občianskoprávnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby je existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu a ktorý spočíva v porušení alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite. Tento zásah má pritom vyvolať závažnú ujmu.

65. Za závažnú ujmu je treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a podobne) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

66. To že úmrtie nebohého, ktorý bol synom žalobkyne v 2. rade, snúbencom žalobkyne v 1. rade a bratom žalobcov v 3. a 4. rade, predstavuje z objektívneho hľadiska závažnú ujmu na súkromnom živote týchto osôb je podľa súdu nepochybné. Z objektívneho hľadiska možno konštatovať, že v prípade usmrtenia blízkej osoby dochádza vždy k zásahu do práva na súkromie. Žalobcovia preto, podľa názoru súdu, nemali z hľadiska posudzovania danosti základu nároku povinnosť osobitne existenciu vzájomných citových väzieb medzi nimi a nebohým preukazovať.

67. Rovnako tak bola preukázaná aj príčinná súvislosť medzi oboma uvedenými predpokladmi, teda medzi vyššie uvedenou ujmu a protiprávnym konaním, keďže to vyplynulo priamo z právoplatného odsudzujúceho rozsudku tunajšieho súdu sp.zn. 1T/42/2019-621 zo dňa 05.10.2021.

68. Vzhľadom na vyššie uvedené tak základ nároku žalobcov podľa názoru súdu v tomto spore bol daný a preukázaný. Pokiaľ ide o samotnú výšku náhrady za túto nemajetkovú ujmu, tu súd vykonaním dokazovaním a následným hodnotením jednotlivých dôkazov dospel k týmto záverom.

69. Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

70. Vychádzajúc z cit. ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Pre určenie tejto výšky náhrady nemajetkovej ujmy však § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka zakotvuje taxatívne dve kritéria: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia) a ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo (pričom vždy musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, konkrétne, napríklad, aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyusťujúcej do neoprávneného zásahu). Druhé kritérium (okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo), je stanovené zámerne veľmi všeobecne tým, že by malo byť uplatnené vo vzťahu ako k postihnutej fyzickej osobe, tak k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (napr. či išlo na strane pôvodcu neoprávneného zásahu len o určitú ľahkú neobanlivosť alebo naopak o úmysel). Tým je sledovaný cieľ, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu, ktorá práve na tomto mieste dostáva veľký priestor, a v súlade s princípom spravodlivosti pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Súd musí pritom však vychádzať vždy z čo najúplnejšieho skutkového stavu a opierať sa o preskúmateľné konkrétne hľadiská. Maximálna čiastka peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať (inak by postupoval v rozpore s ustanovením § 153 ods. 2 O.s.p.- teraz § 216 CSP - poznámka súdu), je ohraničená výškou navrhovateľom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejma zo žalobného návrhu (§ 79 ods. 1 O.s.p.- teraz § 132 ods. 1 CSP - poznámka súdu). (porovnaj Rozsudok NS SR sp.zn. 4Cdo 139/2001 zo dňa 30.10.2012.)

71. Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. (R 29/2001, resp. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 1998, sp.zn.1Cdo 89/1997)

72. V danom prípade bol žalovaný v 1. rade uznaný za vinného z prečinu usmrtienia nebohého podľa § 149 ods. 1, ods. 2, písm. a) Tr. zákona s použitím § 138 písm. h) Tr. Zákona, keď ako vodič spôsobil z neobanlivosti dopravnú nehodu, následkom ktorej syn žalobkyne v 2. rade, a zároveň snúbenec žalobkyne v 1. rade a tiež brat žalobcov v 3. a 4. rade zahynul, ktorým výrokom rozhodnutia trestného súdu je tento súd v tomto konaní viazaný (§ 193 CSP). Tým bola preukázaná zodpovednosť žalovaného v 1. rade za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov, a to do práva na ich súkromný a rodinný život, ktorý bol smrťou ich blízkeho príbuzného natrvalo narušený. Uvedená zodpovednosť žalovaného v 1. rade je objektívnou zodpovednosťou, t.j. zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie.

73. Z hľadiska posudzovania závažnosti vzniknutej ujmy súd vzal na zreteľ príbuzenský vzťah žalobcov ako najbližších rodinných príslušníkov nebohého, u ktorých bola prítomnosť najintenzívnejších interpersonálnych väzieb na výsostne emocionálnom základe nespochybniteľná.

74. Aj keď nepopierateľne pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú výšku určuje súd podľa závažnosti ujmy a podľa okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, je správanie samej dotknutej osoby -nebohého pri neoprávnenom zásahu právne významné (pozri tiež napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2010 sp. zn. 1 Cdo 77/2009), v danom prípade skutočnosť, že nebohý v čase nehody šiel vyššou ako povolenou rýchlosťou, súd nepovažoval za skutočnosť, ktorá by mala mať zásadný vplyv na posúdenie samotnej výšky nemajetkovej ujmy , nakoľko ako vyplynulo z odôvodnenia poukazujúc na závery znaleckých posudkov vyhotovených v uvedenom trestnom konaní jedinou príčinou predmetnej dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy žalovaného v 1. rade, ktorý sa plne nevenoval vedeniu vozidla a dostatočne nesledoval situáciu v cestnej premávke, z čoho vyplynula jeho oneskorená reakcia na pohyb nebohého na motocykli v protismernej časti vozovky a následný kolízny spôsob odbočovania žalovaného v 1. rade vľavo, pri ktorom z technického hľadiska nedal prednosť v jazde nebohému ako vodičovi protiidúceho motocykla.

75. Na druhej strane súd nemôže neprihliadnuť ani na tú okolnosť , že u žalovaného v 1. rade išlo o zavinenie neobanlivosť bez iných prirážajúcich okolností.

76. Hoci aktuálna súdna prax i právna teória považujú za náležité občianskoprávne sankcie za zásah do osobnosti fyzickej osoby (spočívajúci napr. aj v usmrtení blízkej osoby pri dopravnej nehode), priznanie

náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, zatiaľ neboli dostatočne jasne ustálené ani (aspoň) základné medze, v rámci ktorých by sa mala pohybovať výška tejto peňažnej náhrady.

77. Krajský súd Žilina vo svojom rozsudku sp.zn. 7Co/578/2014 zo dňa 09.09.2015 za základ svojich úvah vzal verdikt Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej „ESLP“) v prípade Kontrová proti Slovenskej republike. V predmetnom rozhodnutí ESLP priznal sťažovateľke nemajetkovú ujmu v sume 25.000 Eur, pričom neoprávneným zásahom (nekonaním štátnych orgánov, ktoré v konečnom dôsledku viedlo k nezabráneniu trestnému činu) do osobnostných práv pani P. bolo zasiahnuté usmrtením jej oboch maloletých detí (vo veku 5 a 1 rok). Uvedený krajský súd zvolil dotknuté rozhodnutie za východisko aj z toho titulu, že v kategóriách nemajetkovej ujmy v rodinných, emocionálnych vzťahoch je prakticky nedosiahnuteľné bližšie vymedzenie všeobecnejších kritérií. Takmer každá (aj maximálne) racionálna a logická úvaha totiž môže byť interpretovaná rozlične, možno až protichodne, resp. opačne. Napríklad nedá sa nič namietiť proti konštatovaniu, že hodnota usporiadaného rodinného života, resp. hodnota žiaľu, smútku a bolesti pri narušení rodinných vzťahov úmrtím/usmrtením blízkej osoby je nevyčísliteľná v peniazoch. Uvedené konštatovanie však automaticky neznamená, že súvisiaca výška náhrady za nemajetkovú ujmu je prakticky z hľadiska hornej hranice neobmedzená. Rovnako možno z daného konštatovania dedukovať, že nevyčísliteľnosť vedie k záveru o „nulovom“ základnom východisku. (porovnaj rozsudok Krajského súdu Žilina sp.zn. 7Co/578/2014 zo dňa 09.09.2015). Uvedený Krajský súd neskôr toto rozhodnutie ESLP ako určujúce kritérium pre stanovovanie výšky nemajetkovej ujmy aplikoval aj v ďalších svojich rozhodnutiach napr. rozsudok sp.zn. 7Co/61/2018 zo dňa 23.05.2018, pričom sa objavuje aj v rozhodnutiach iných (odvolacích) súdov, napr. rozsudok Krajského súdu Trnava sp.zn. 24Co/479/2012 zo dňa 13.11.2013.

78. Podľa článku 2 ods. 2 Základných princípov CSP, právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

79. Zároveň podľa článku 3 ods. 1 Základných princípov CSP, Každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

80. V oblasti explikovaných ako „najvyššie súdne autority“ je potrebné článok 2 vykladať vo funkčnej jednote s článkom 3. V tomto zmysle je jednoznačné, že za najvyššie súdne autority možno sémanticky dosadiť okrem iného aj Európsky súd pre ľudské práva. (porovnaj Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, str. 32).

81. Z tohto pohľadu je preto možné uvedený rozsudok ESLP vo veci Kontrová proti Slovenskej republike zo dňa 31.05.2007 považovať za rozhodnutie najvyššej súdnej autority, z ktorého je možné vychádzať pri určovaní výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy pre pozostalých v dôsledku usmrtenia ich blízkeho rodinného príslušníka.

82. Uvedeným rozhodnutím ESLP bola priznaná v roku 2007 nemajetková ujma vo výške 25.000,-- EUR za smrť dvoch maloletých detí, kedy k uvedenej tragédii došlo ešte v decembri 2002. Išlo pritom o zásah spočívajúci v absolútnom rozvrátení a deštrukcii rodinného života menovanej, nakoľko došlo k súčasnému usmrteniu oboch (jediných) jej detí; deti boli zastrelené ich otcom, a zároveň jej manželom, ktorý následne spáchal samovraždu. Použitím hraničného zjednodušenia možno konštatovať, že vo vzťahu k jednému dieťaťu by sa jednalo o čiastku 12.500 Eur.

83. Podľa v tom čase platného a účinného zákona č. 90/1996 Z.z. o minimálnej mzde v spojení s nariadením vlády č. 514/2002 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška minimálnej mzdy bola výška minimálnej mzdy pre rok 2002 stanovená sumou vtedajších 5 570 Sk za mesiac, čo v prepočte na menu EURO príslušným konverzným kurzom (t.j. 1,--EURO = 30,126 SK), predstavovalo sumu 184,89 EUR. To znamená , že priznaná vyššie uvedená suma nemajetkovej ujmy za smrť každého z týchto detí

predstavovala 67,60 násobok sumy minimálnej mzdy platnej v čase, kedy došlo k zásahu do rodinného života poškodenej, teda v roku 2002 (k tragédii došlo v decembri 2002).

84. Súd tento prepočet na násobok minimálnej mzdy zvolil aj z toho dôvodu, že minimálna mzda je určujúcim kritériom pre výpočet náhrady nemajetkovej ujmy pre pozostalých aj na základe zákona č. 274/2017 Z.z., o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného od 01.01.2018 (ďalej len ako „zák č. 274/2017 Z.z.“).V tejto súvislosti dáva do pozornosti aj tú skutočnosť, že aj v čase, kedy vyššie uvádzané súdy na stanovovanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzali zo spomínaného rozhodnutia ESLP, bol platný a účinný zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, napriek tomu však tieto súdy z tohto zákona nevychádzali.

85. V čase spáchania prečinu ublíženia na zdraví s následkom smrti, vo vzťahu ku ktorému sa rozhoduje o nároku na nemajetkovú ujmu v tomto sporom konaní, teda v roku 2018 (k dopravnej nehode došlo 17.08.2018) bola výška minimálnej mzdy v hrubom podľa Nariadenia vlády č. 278/2017 Z.z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2018, stanovená na sumu 480,--EUR mesačne. Pri zohľadnení 67,6 násobku vyplývajúceho z rozsudku ESLP vo veci Kontrová proti Slovenskej republike, by teda maximálna výška priznanej sumy nemajetkovej ujmy mohla predstavovať sumu 32.451,73 EUR.

86. Ide o sumu, v premietnutí na danú konkrétnu situáciu posudzovanú ESLP ktorá sa týkala usmrtenia dvoch maloletých detí veľmi nízkeho veku (1 a 5 rokov), ku ktorému došlo v dôsledku úmyselného trestného činu vykonaného blízkym rodinným príslušníkom (otcom týchto detí), kedy došlo k pretrhnutiu najintenzívnejšieho rodinného vzťahu, a síce vzťahu matky k maloletým deťom úplne ešte odkázaným na ňu , pričom týmto atakom dotyčná matka prišla o všetky deti, ktoré mala, teda prakticky o celý svoj rodinný život. Súd preto sa snažil porovnávať tieto aspekty so situáciou v danom sporovom prípade.

87. Pri rozhodnutí o výške náhrady nemajetkovej ujmy pre každého zo žalobcov vzal do úvahy skutočnosť, že žalobcovia a nebohý mali medzi sebou vytvorené silné väzby, ale jeho strata je zmiernená tým, že žalobcovia v 3. a 4. rade v čase smrti nebohého nežili s týmto v spoločnej domácnosti a nebolo preukázané, že by s ním v tejto žili dlhší čas pred jeho smrťou.

88. Pokiaľ ide o žalobkyňu v 1. rade táto si túto spoločnú domácnosť s nebohým ešte len začala budovať a žila s ním v nej len krátko a síce polroka. Navyše podľa výpovede žalobkyne v 2. rade to ešte stále nebola plnohodnotná domácnosť, kedy podľa jej vlastných slov stravu nebohému zabezpečovala ešte ona.

89. Vo vzťahu k tejto samotnej žalobkyne v 2. rade je zase potrebné podotknúť, že táto síce dlhú dobu s nebohým zdieľala spoločnú domácnosť, avšak v čase jeho smrti , tento už pol roka prespával vo svojom vlastnom rodinnom dome. Na druhej strane je zrejmé, že táto žalobkyňa v 2. rade ako matka mala určite najintenzívnejší vzťah s nebohým a to práve skrz tento materský vzťah.

90. I keď smrť nebohého bola zaiste výrazným zásahom do rodinného spoločenstva žalobkyne v 2. rade a žalobcov v 3. a 4 rade ako najbližších pokrvných príbuzných nebohého, v ich vzájomnom vzťahu v konečnom dôsledku nenastala situácia, že by v dôsledku tragickej smrti nebohého každý z týchto žalobcov zostal úplne sám. Sami vo svojich výpovediach vypovedali o zomknutosti rodiny o ich vzájomnej podpore.

91. V konaní nebolo preukázané, že smrť nebohého mala výrazne nepriaznivé následky na zdravotný stav žalobcov. V prípade žalobkyne v 2. rade, ako aj žalobcov v 3. a 4 rade títo nevyhľadali pomoc psychológa, či psychiatra a neboli hospitalizovaní, nebrali lieky. Súdu sa prezentovali ako silné osobnosti, ktoré takúto pomoc odmietali.

92. V prípade žalobkyne v 2. rade táto síce poukazovala na to, že sa jej takejto pomoci dostalo zo strany jej priateľov a známych, medzi ktorých patrili aj psychologička a psychiater, avšak tieto jej vyjadrenia zostali len v rovine ňou uvádzaných tvrdení bez ich doloženia inými dôkazmi, ktoré by ich osvedčovali a ktoré by predovšetkým ozrejmovali nakoľko odborná pomoc zo strany týchto osôb bola pre túto žalobkyňu nevyhnutná a potrebná.

93. V prípade žalobkyne v 1. rade zase tvrdenia o absolvovaní odbornej pomoci u psychologičky, či neurologičky, resp. diagnostikovanie tetanie ako priameho následku smrti nebohého zostali len v rovine jej účastníckej výpovede bez ich doloženia prípadnými inými dôkazmi, ktoré by tieto ňou uvádzané skutočnosti osvedčovali, a v konečnom dôsledku aj v jej prípade preukázali, nakoľko odborná pomoc zo strany týchto osôb bola pre túto žalobkyňu nevyhnutná a potrebná.

94. Tvrdenia o ďalších zdravotných komplikáciách žalobkyne 2. rade ako priameho následku smrti nebohého ostali bez ich náležitého potvrdenia cez tie lekárske správy, ktoré táto súdu prezentovala. Z popísaných anamnéz to nevyplývalo.

95. Pokiaľ ide o spoločenské postavenie žalobcov na zmenu sa poukazovalo len v prípade žalobkyne v 2. rade (matky nebohého) ale opäť len cestou jej účastníckej výpovede bez doloženia inými dôkazmi.

96. Pokiaľ sa jedná o odkázanosť žalobkyne v 2. rade na opateru od nebohého zomrelého syna, súd sa stotožnil s názorom žalovaného v 2. rade, že uvádzaná očakávanosť, že sa práve nebohý ako najmladší postará o túto žalobkyňu ako svoju matku v starobe je irelevantná, nakoľko takúto (vyživovací) povinnosti majú všetky deti, teda aj žalobcovia v 3. a 4. rade, pričom títo nemajú taký vek, ktorý by im v tom bránil.

97. V prípade žalobcov v 3. a 4. rade a ich tvrdenia, že po smrti nebohého museli prehodnotiť svoje podnikateľské aktivity a ich spoločnosť sa mala vzdať ďalšej prevádzky, súd súhlasí so žalovaným v 2. rade, že len z takejto časovej súvislosti nemožno vyvodiť existenciu príčinnej súvislosti medzi smrťou nebohého a ukončením činnosti takejto prevádzky. Reálne nič nebránilo žalobcom v ponechaní si tejto prevádzky a prijatí zamestnanca na danú pozíciu, príčinná súvislosť teda absentuje.

98. Súd vzal tiež na zreteľ, že na rozdiel od prípadu, o ktorom rozhodoval ESLP vo veci Kontrová proti Slovenskej republike a kde obeťami násilného útoku boli maloleté deti, v danom sporovom prípade nebohý bol dospelý.

99. Zároveň súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy prihliadol aj na okolnosti, za ktorých k dopravnej nehode prišlo. Predovšetkým, tak ako už vyššie uviedol, jedinou príčinou predmetnej dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy žalovaného v 1. rade. Na druhej strane zároveň sa žalovaný v 1. rade uvedeného skutku dopustil z nedbanlivosti, a nejednalo sa teda o úmyselný trestný čin. Nebolo ani preukázané, že by uvedený čin spáchal v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať takú činnosť, ktorú by si privodil vplyvom návykovej látky.

100. Za takto vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že nie je namieste poskytnutie nemajetkovej ujmy vo výške tak, ako to požadujú žalobcovia, nakoľko nebol preukázaný mimoriadne masívny zásah do ich osobnostných práv, neboli preukázané mimoriadne zvýšené nepriaznivé následky smrti nebohého na žalobcov.

101. Naopak návrh prezentovaný žalovaným v 2. rade v jeho písomných podaniach (vyjadrenie k žalobe, resp. duplike) sa súdu javil aj vzhľadom na vyššie vykonané zistenia a na ich podklade posúdenia za primeraný a preto sa s ním v plnom rozsahu stotožnil, a tak zaviazal žalovaných na úhradu a to žalobkyňi v 1. rade ako snúbenici nebohého sumy 15.000,--EUR, žalobkyňi v 2. rade ako matke nebohého sumy 17.500,--EUR a každému zo žalobcov v 3. a 4. rade ako bratom nebohého po 7.500,--EUR a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

102. Súd neuplatnil na posúdenie výšky nemajetkovej ujmy v tomto spore žalobcom navrhovanú aplikáciu zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, tak ako to vykonal Krajský súd v Košiciach vo svojom rozsudku sp.zn. 5Co/165/2017 zo dňa 08.02.2018, na ktorý žalobcovia odkazovali.

103. Uvedený právny predpis totiž rieši problematiku odškodňovania dôsledkov pracovného úrazu alebo choroby z povolania, pričom v tomto sporovom prípade sa jedná o odškodnenie následkov (nemajetkovej ujmy) v dôsledku trestného činu, ktorého sa žalovaný v 1. rade dopustil. Ak by teda súd mal pristúpiť podľa názoru vyššie uvedeného krajského súdu na aplikáciu zásady analógie iuris, t.j. analogicky uplatniť právny predpis najbližší, ktorý sa zaoberá danou problematikou, keďže občianskoprávne predpisy ju neriešia, bolo by na mieste skôr aplikovať príslušné ustanovenia zákona č. 274/2017 Z.z.,

o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného od 01.01.2018, ktorý je s touto problematikou spätý oveľa bližšie ako vyššie uvedený zákon o sociálnom poistení, keďže zákon č. 274/2017 Z.z. priamo upravuje určenie výšky odškodňovania obetí trestných činov vrátane odškodňovania aj pozostalých po obetiach takýchto trestných činov, akurát prečin, ktorého sa dopustil žalovaný v 1. rade, nie je uvádzaný vo výpočte tých trestných činov, na ktoré sa uvedený zákon vzťahuje.

104. Okrem toho § 94 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. nevytvára pochybnosti o jeho právnom obsahu, ktorý stanovuje uzavretý okruh zrozumiteľne označených subjektov oprávnených na uplatnenie nároku na jednorazové odškodnenie v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania poškodeného zamestnanca (sú nimi: manžel, manželka a nezaopatrené dieťa poškodeného). Aplikáciu tohto § 94 ods. 1 uvedeného zákona na iné osoby, než sú v uvedenom ustanovení výslovne vymenované, najvyšší súd neuznal ani na samotné prípady, kedy sa riešila priamo otázka výplaty takéhoto jednorazového odškodnenia v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania aj pre iné osoby hoc veľmi blízke k poškodenému zamestnancovi (družka). (porovnaj Rozsudok NS SR sp.zn. 7Sžsk/122/2019 zo dňa 25.11.2020). Súd preto nevidí dôvod na analogickú aplikáciu ustanovení zákona o sociálnom poistení na tento prípad žalobcov v tomto spore, kedy ani jeden z nich nespĺňa definíciu oprávneného subjektu na získanie takéhoto odškodnenia podľa § 94 ods. 1 uvedeného zákona, teda ani jeden z nich nie je manželom, manželkou, či nezaopatreným dieťaťom nebohého. Súd preto určil výšku nemajetkovej ujmy v tomto spore spôsobom, ktorý vyššie popísal.

105. Súd ďalej uvádza, že rozhodnutím súdu v zmysle § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka môže byť iba rozhodnutie konštitutívne. Jedine v tomto prípade prichádza do úvahy súdne rozhodnutie ako solidárne zaväzujúci právny dôvod. Súd však nemôže takéto rozhodnutie vydať bez opory v zákone. Z pozitívneho práva musí vyplývať jednak právomoc súdu rozhodnúť v takejto veci, a jednak možnosť kreovať svojím rozhodnutím pasívnu solidaritu. Súd nie je oprávnený uložiť žalovaným povinnosť splniť záväzok spoločne a nerozdielne iba na základe vlastnej úvahy a bez zákonnej legitímácie. To platí pre konštitutívne, ale aj pre deklaratórne rozhodnutia.

106. Žalovaní v tomto spore nevystupujú ako solidárni dlžníci, pretože ich záväzok plniť vyplýva pri každom z nich z iného právneho predpisu. Od 1.1.2002 je povinné zmluvné poistenie upravené v zák. č. 381/2001 Z.z., kde § 15 zakladá priamy nárok poškodeného proti poisťovni, a teda poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťiteľovi, pričom zároveň si poškodený môže uplatňovať náhradu škody aj od poisteného škodcu. Vzájomný vzťah žalovaných v 1. a 2. rade je taký, že v tom rozsahu, v akom splnil žalobcom ako veriteľom jeden z nich, zaniká dlh, a tým aj povinnosť druhého žalovaného. Nakoľko majú žalovaní postavenie samostatných spoločníkov, nevzniká medzi nimi pasívna solidarita. Je možné zaviazat' každého zo žalovaných na splnenie celého dlhu žalobcom jedným rozhodnutím, pričom ale vo výroku rozhodnutia musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah, a to tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

107. Vo všeobecnosti pri subjektívnej kumulácii na strane žalovaných je nevyhnutnou náležitosťou návrhu na začatie konania aj vyjadrenie povinnosti ako solidárnej v samotnom petite. V súlade s ustálenou praxou nie je súd oprávnený ultra petitem (predtým § 153 ods. 2 OSP; teraz § 216 ods. 2 CSP) zaviazat' žalovaných na plnenie spoločne a nerozdielne, pokiaľ to žalobca relevantným spôsobom nepožaduje. Na druhej strane súd nie je návrhom na uloženie solidárnej povinnosti viazaný v prípade, ak táto nevyplýva z hmotného práva, a môže v rozpore so znením petitu uložiť povinnosť ako záväzok delený alebo nedielny (s nerozlučným plnením). V tejto súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Co 2/1998 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 51 ročník 1998, podľa ktorého súd nie je viazaný návrhom žalobcu (žalobcov), aby žalovaným bola uložená povinnosť na plnenie spoločne a nerozdielne.

108. Vzhľadom na uvedené preto súd, keďže na strane žalovaných sa nejedná o solidárnych dlžníkov, zaviazal týchto na plnenie vo vzťahu ku každému zo žalobcov a to tým spôsobom, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plniť druhého z nich.

109. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

110. Podľa § 255 ods.1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

111. Podľa § 255 ods.2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

112. Podľa § 262 ods.1CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

113. Podľa § 262 ods.2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

114. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP a žalovaných zaviazal povinnosťou zaplatiť náhradu trov konania každému zo žalobcov v rozsahu zodpovedajúcom pomeru úspechu každého z týchto žalobcov v tomto spore.

115. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR č. 13/2021 zverejnené v jeho Zbierke nálezov a stanovísk, podľa ktorého „Zmyslom novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne celkom odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Záver súdu absolútne vylučujúci osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 Civilného sporového poriadku súdom nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky.“ (porovnaj Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 475/2018 zo 4. februára 2021) .

116. Ako ústavný súd vo vyššie uvedenom náleze v jeho odôvodnení uvádza, každá právna norma má svoj účel a zmysel, ktorého rekonštrukcia je vždy spätá s celou radou neistôt. Zmysel a účel možno nepochybne abstrahovať aj z autentických dokumentov vypovedajúcich o vôli a zámeroch zákonodarcu, medzi ktoré nepochybne patrí aj dôvodová správa. Z príslušnej časti dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku vyplýva, že súd môže „priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, keď výška nároku závisí od úvahy súdu. Príkladom je náhrada nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti - určenie, že bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania, a povinnosť žalovaného sa ospravedlniť priznané boli, avšak náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nebola priznaná v požadovanej výške“. Z citovanej časti dôvodovej správy vyplýva, že zmyslom novej právnej úpravy nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) (porovnaj body 40,41 a 42 odôvodnenia vyššie uvedeného Nálezu Ústavného súdu SR) .

117. Vzhľadom na vyššie uvedené preto súd ustálil, že žalobcovia mali v predmetnom spore plný úspech, nakoľko náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch im bola priznaná, a skutočnosť, že táto nebola priznaná v nimi požadovanej výške, nemala vzhľadom na vyššie citované rozhodnutie ústavného súdu vplyv na posúdenie ich úspechu v tomto spore.

118. Zároveň aj v prípade rozhodovania o nároku na náhradu trov konania súd vzal na zreteľ, že v prípade žalovaných sa nejedná o solidárnych dlžníkov, a preto aj pokiaľ ide o nárok na náhradu trov konania zaviazal týchto na plnenie vo vzťahu ku každému zo žalobcov a to tým spôsobom, že v rozsahu plnenia týchto trov jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého z nich plniť tieto trovy.

119. Výrok o náhrade trov konania súd formuloval v zmysle právneho názoru vysloveného Najvyšším súdom SR v uznesení sp.zn. 6 Cdo/65/2017 zo dňa 30.05.2017, ako aj v uznesení sp. zn. 6 Cdo 222/2016 zo dňa 23. marca 2017, podľa ktorého musí v ňom byť uvedené, kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením, a teda len takouto formuláciou výroku o náhrade trov konania bude splnená požiadavka zákona, aby rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania v spojení s rozhodnutím o výške tejto náhrady bolo vykonateľné, teda aby bolo spôsobilým exekučným titulom pre prípadné vynútenie ním uloženej povinnosti.

120. O výške náhrady týchto trov konania bude v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti výroku tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v piatich vyhotoveniach . (§ 362 ods. 1 CSP)

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP)

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania , proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.